

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Møtested: Bjørneggen, Meråker
Dato: 01.09.- 2.09.2021
Tidspunkt: 15:30 -

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 40617001 eller e-post fmtlmsb@statsforvalteren.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Program

Onsdag 01. september

15.30 Oppmøte Bjørneggen turisthytte, Stordalen i Meråker
- omvisning og orientering om hytteprosjektet v/ Nina Pettersen, leder i Nord-Trøndelag turistforening
16.30 Styremøte (referatsaker, delegerte saker, eventuelt ordinære saker og orienteringer fra forvalter).
17.30 Orientering om pågående kartleggingsprosjekt samiske kulturminner v/Mattis Danielsen
18.30 Pause/innkvartering
19.00 Middag – catering (Turid Haugen)

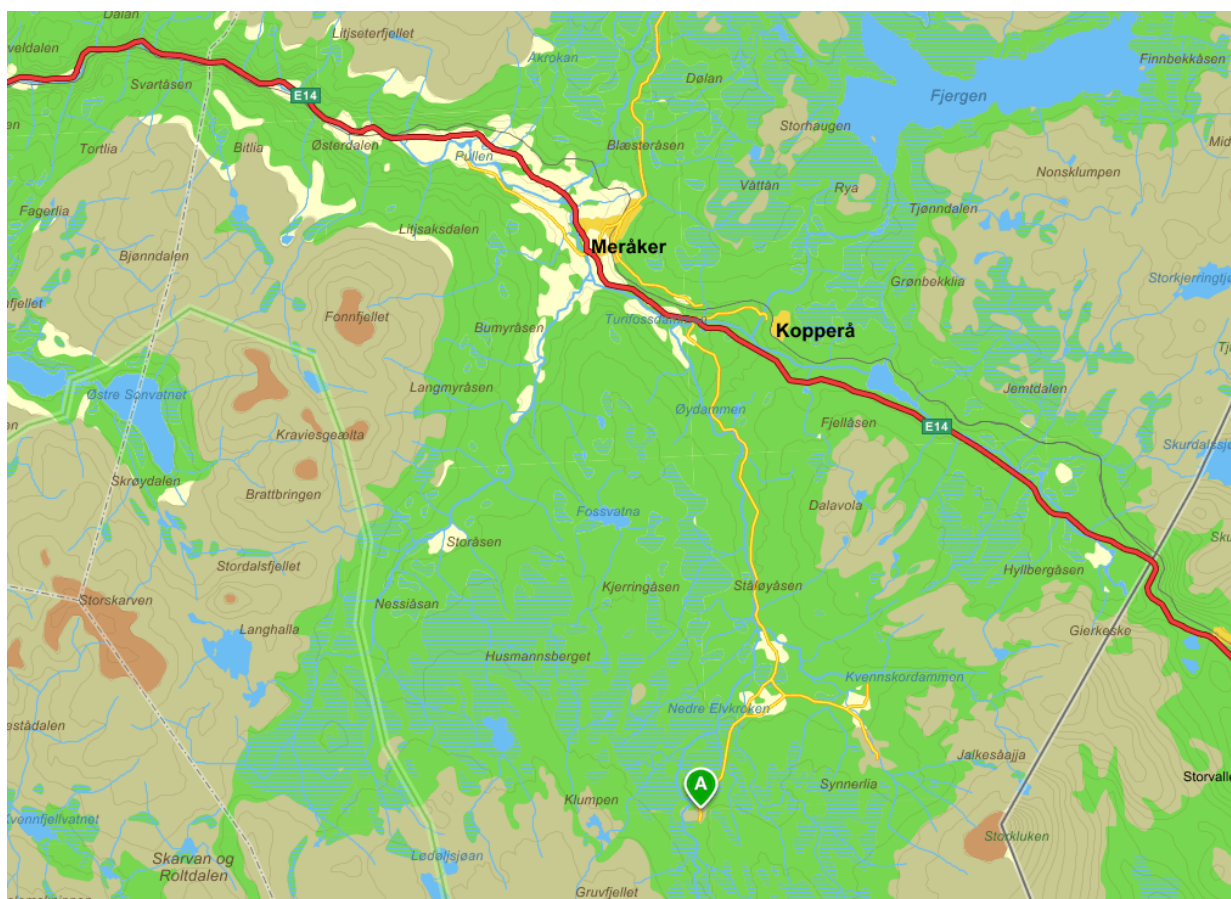
Torsdag 02. september

07.00 Frokost og rydding av hytta
09.00 Befaring av sti mot Schulzhytta. Per Gunnar Østerås fra Trondhjems turistforening blir med oss her. Dette er en lang tur (2-3 mil t/r) og det tas værforbehold. På grunn av lengden regner vi med at ikke alle blir med på hele turen. Vi diskuterer dette kvelden før.
16.00 Stipulert retur til Bjørneggen.

Bjørneggen er selvbetjent og vi må ordne med mat og rydding/vask av hytta sjøl. Middag bestilles som catering. Jeg kjøper inn litt felles mat til frokost og niste. Noen overnatter privat, mens de fleste bor på hytta. Alle som bor på hytta må bidra til opprydding før avmarsj kl 09.00 torsdag morgen.

Vel møtt!

Bjørneggen ligger ved pkt A i kartet under

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 20/2021	Godkjenning av protokoll fra forrige møte, dagens innkalling og saksliste. Valg av en til å undertegne protokollen sammen med leder		
ST 21/2021	Referat sak		
RS 7/2021	GPS- poster i verneområder/nasjonalparken		2021/233
RS 8/2021	Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - retningslinjer for private gaver og bidrag til forvaltningen av verneområder		2021/7436
RS 9/2021	Skarvan og Roltdalen og Sylan nasjonalpark - utbetaling av tilskudd - utvikling av forvaltningsknutepunktet i Tydal		2020/1427
RS 10/2021	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - uttalelse vedrørende bygging av terrasse på Ramsjøhytta		2021/6300
RS 11/2021	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - svar på søknad om klopplegging av sti på eiendom 67/102 i Selbu kommune		2021/233
RS 12/2021	Evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder		2021/232
	Styresak		
ST 22/2021	Vedtak i delegerte saker i perioden 20.05. - 23.08.21		2021/232
DS 19/2021	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - tillatelse til transport med snøscooter til Møllenhussvollen og naust ved Kroksjøen - Gunnar Møllenus		2021/5684
DS 20/2021	Sylan landskapsvernområde - gitt tillatelse til transport av traktorgraver i forbindelse med bygging av molo - Fjellguiden AS		2020/5581
DS 21/2021	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til transport med snøscooter til Gruvvollen - Kari og Ivar Ellingsen		2021/6859
DS 22/2021	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat - gitt tillatelse til transport med snøscooter til Høystakkbua - Ingvar Hårstad m.fl.		2021/8491
DS 23/2021	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til merking av ANO-ruter og uttak av planter for artsbestemmelse - NINA		2021/4657

DS 24/2021	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til transport med snøscooter til Stormoen - John Hårstad Evjen	2021/7158
DS 25/2021	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til transport med snøscooter til Stormoen - Jo Inge Hoem	2018/2984
	Styresak	
ST 23/2021	Eventuelt	

Styresak

ST 20/2021 Godkjenning av protokoll fra forrige møte, dagens innkalling og sakliste. Valg av en til å undertegne protokollen sammen med leder

ST 21/2021 Referat sak

Fra: Marit Doseth[marit.doseth@miljodir.no]
Sendt: 08.06.2021 14:16:56
Til: Berger, Marit Sophie
Kopi: Tone Lise Alstad Eid; Knut Fossum
Tittel: GPS- poster i verneområder/nasjonalparken

Hei igjen

Vi fikk på vårt møte med dere et spørsmål om såkalte GPS-poster, altså poster uten noe fysisk infrastruktur, rammes av verneforskriften. Slike poster kan kanalisere ferdselen, i deres tilfelle var det særlig problematisk med den økte ferdselen til Storskarven. Vi lovt å komme tilbake med et svar på dette til dere, etter å ha sett nærmere på problemstillingen og drøftet den med kolleger i Trondheim.

Som jeg orienterte om på møtet, så er utgangspunktet i nasjonalparker at ferdsel til fots er tillatt i samsvar med friluftslovens regler, jf. naturmangfoldloven § 35 annet ledd. Slik ferdsel kan bare begrenses eller forbys i avgrensede områder i en nasjonalpark, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster.

Opprettelse av GPS-poster reguleres ikke av friluftslovens regler og Miljødirektoratet legger til grunn at aktivitet heller ikke rammes av verneforskriftens bestemmelser om organisert ferdsel. Opprettelse av GPS-poster kan anses som en anbefaling om å oppsøke enkelte turmål ol, men det er ingen påmelding eller uttrykt ønske om at dette skal gjøres på et bestemt tidspunkt eller i en samlet gruppe.

På samme måte vil ikke medias omtale av enkelte toppturer eller attraktive turmål i verneområder reguleres av verneforskriften, og vanligvis heller ikke privatpersoners eller foreningers omtale av spesielle turmål i sosiale media, medlemsblad eller liknende. Slike positive anbefalinger eller spektakulære bilder kan øke ferdselen til bestemte steder og bidra til å kanalisere ferdselen, men er ikke å betrakte som "organisert ferdsel" som må omsøkes etter verneforskriftens bestemmelser.

Med vennlig hilsen

Marit Doseth

Seniorrådgiver, juridisk seksjon naturmangfold

Miljødirektoratet

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

Mobil: 90657740

E-post: marit.doseth@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

Fra: Berger, Marit Sophie <fmlmsb@statsforvalteren.no>

Sendt: mandag 31. mai 2021 10.46

Til: Marit Doseth <marit.doseth@miljodir.no>

Kopi: Knut Fossum <knut.fossum@miljodir.no>

Emne: SV: Spørsmål fra Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan om deltagelse på styremøte fra Miljødirektoratet.

Hei!

Tusen takk for at dere stilte opp på møte på fredag. Mitt inntrykk var at styret var veldig fornøyd med møte med dere.

Ønsker gjerne at du Marit sender presentasjonen du hadde på møte – gjerne i pdf-format – slik at jeg kan sende den til styremedlemmene.

Med vennlig hilsen
Marit Sophie Berger
nasjonalparkforvalter

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Telefon: 73 19 92 20
Mobil: 40 61 70 01
E-post: fmtlmsb@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/tl

Fra: Marit Doseth <marit.doseth@miljodir.no>

Sendt: torsdag 20. mai 2021 12:36

Til: Berger, Marit Sophie <fmtlmsb@statsforvalteren.no>

Kopi: Knut Fossum <knut.fossum@miljodir.no>

Emne: SV: Spørsmål fra Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan om deltagelse på styremøte fra Miljødirektoratet.

Hei og takk for invitasjonen.

Vi vil delta på møtet med Knut Fossum som er seksjonsleder på Verneområdeseksjonen og Marit Doseth fra Juridisk seksjon naturmangfold.

På grunn av smittesituasjonen er anbefalingene at man ikke skal reise ut av egen kommune. Vi må derfor ta et forbehold om fysisk oppmøte, men vi vil selvfølgelig kunne delta på Teams.

Med vennlig hilsen

Marit Doseth
Seniorrådgiver, juridisk seksjon naturmangfold

Miljødirektoratet
Telefon: 03400 / 73 58 05 00
Mobil: 90657740
E-post: marit.doseth@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

Fra: Berger, Marit Sophie <fmtlmsb@statsforvalteren.no>

Sendt: onsdag 12. mai 2021 11.14

Til: Marit Doseth <marit.doseth@miljodir.no>

Kopi: Knut Fossum <knut.fossum@miljodir.no>; Marte Eliasson <marte.eliasson@miljodir.no>; Maria Skar Knutsen <Maria.Skar.Knutsen@miljodir.no>

Emne: SV: Spørsmål fra Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan om deltagelse på styremøte fra Miljødirektoratet.

Hei!

Viser til tidligere invitasjon til å delta på vårt styremøte og svart fra dere. Vi satser på fysisk møte på Austkil gård i Hegra. Vi starter møte kl 10.00, og vil gjerne ta dialogen med dere som første post på møte. Håper det passer.

På grunn av smittevern-tilpasninger vil jeg gjerne ha svar i løpet av neste uke på hvem og hvor mange dere blir. Jeg har tatt høyde for 2 stk fra dere.

Dialogen med dere gjelder som tidligere nevnt:

Organisert ferdsel

Det vises til svar fra Miljødirektoratet i brev av 04.02.2021 angående Miljødirektoratets omgjøring av to vedtak om ferdsel i Sylan landskapsvernområde (sykkel og o-løp). Svaret ble referert på møte i nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan 19.02.21. Det var mange spørsmål til dette og styret har nå ønske om at Miljødirektoratet kommer på neste styremøte for å utdype og svare på de spørsmål som styremedlemmene har i forbindelse med dette.

Bruk av ATV med belter istedenfor elgtrekk:

Vi har en sak om bruk av ATV med belter og skogspulk for uttransport av felt storvilt i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Denne saken er prinsipiell fordi forskriften sier at det kan søkes om bruk av elgtrekk, og saken må derfor behandles etter § 48 i naturmangfoldloven. Saken ble utsatt fra forrige møte blant annet fordi vi er midt i rullering av forvaltningsplan. Nasjonalparkstyret ønsker å diskutere med Miljødirektoratet hvilket handlingsrom det er her for å kunne fravike forskriften og evt. etablere ny praksis.

Med vennlig hilsen

Marit Sophie Berger

nasjonalparkforvalter

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Telefon: 73 19 92 20

Mobil: 40 61 70 01

E-post: fmtlmsb@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/tl

Fra: Marit Doseth <marit.doseth@miljodir.no>

Sendt: onsdag 24. februar 2021 09:58

Til: Berger, Marit Sophie <fmtlmsb@statsforvalteren.no>

Kopi: Knut Fossum <knut.fossum@miljodir.no>; Marte Eliasson <marte.eliasson@miljodir.no>; Maria Skar Knutsen <maria.skar.knutsen@miljodir.no>

Emne: SV: Spørsmål fra Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan om deltagelse på styremøte fra Miljødirektoratet.

Hei

Det vises til telefonsamtale og e-post fra i går.

Vi deltar gjerne på neste styremøte, fysisk dersom dette er mulig eller på Teams. Hvem som deltar fra Miljødirektoratet, vil vi komme tilbake til senere.

Med vennlig hilsen

Marit Doseth

Seniorrådgiver, juridisk seksjon naturmangfold

Miljødirektoratet

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

Mobil: 90657740

E-post: marit.doseth@miljodir.nowww.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no**Fra:** Berger, Marit Sophie <fmtlmsb@statsforvalteren.no>**Sendt:** tirsdag 23. februar 2021 15.29**Til:** Marit Doseth <marit.doseth@miljodir.no>**Kopi:** Ordfører Selbu <ole.morten.balstad@selbu.kommune.no>**Emne:** Spørsmål fra Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan om deltagelse på styremøte fra Miljødirektoratet.

Hei!

Det vises til svar fra Miljødirektoratet i brev av 04.02.2021 angående Miljødirektoratets omgjøring av to vedtak om ferdsel i Sylan landskapsvernområde (sykkel og o-løp). Svaret ble referert på møte i nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan 19.02.21. Det var mange spørsmål til dette og styret har nå ønske om at Miljødirektoratet kommer på neste styremøte for å utdype og svare på de spørsmål som styremedlemmene har i forbindelse med dette. Neste styremøte er 28.mai på Stjørdal (hvis det er mulig å avholde fysisk møte da, hvis ikke blir det på Teams)

I tillegg var det en sak oppe til behandling om bruk av ATV med belter og skogspulk for uttransport av felt storvilt i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, se vedlegg. Denne saken er prinsipiell fordi forskriften sier at det kan søkes om bruk av elgtrekk, og saken må derfor behandles etter § 48 i naturmangfoldloven. Saken ble utsatt blant annet fordi vi er midt i rullering av forvaltningsplan. Nasjonalparkstyret ønsker å diskutere med Miljødirektoratet hvilket handlingsrom det er her for å kunne fravike forskriften og evt. etablere ny praksis. Det er derfor ønskelig at også dette kan tas opp med dere på møte 28.mai.

Med vennlig hilsen

Marit Sophie Berger

Nasjonalparkforvalter

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**Tlf: +4773199220 | Mob: +4740617001 | fmtlmsb@statsforvalteren.no | www.nasjonalparkstyre.no

Vennligst tenk på miljøet før du skriver ut.

Nasjonalparkstyret for Raet
Postboks 504
4804 ARENDAL

Trondheim, 29.06.2021

Deres ref.:
2021/471

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/3601

Saksbehandler:
Hege Langeland

Svar på spørsmål om retningslinjer for private gaver og bidrag til forvaltningen av verneområder

Vi viser til brev fra Raet nasjonalparkstyre 14.03.2021 med spørsmål om Miljødirektoratet kan utarbeide retningslinjer for private gaver og bidrag til nasjonalparkstyrene. Raet nasjonalparkstyres spørsmål gjelder i hvilken grad nasjonalparkstyret kan motta gaver og bidrag til forvaltningen av verneområdet.

Avgrensning mot adgangen til å motta personlige gaver

Slik vi oppfatter spørsmålet, så gjelder det ikke hvilken adgang forvaltere eller medlemmer i nasjonalparkstyret har til å motta personlige gaver. For ordens skyld nevnes det imidlertid at det er svært snevert adgang til å motta slike personlige gaver, og verste fall kan mottak av personlige gaver og ytelser være straffbart. Problemstillingen er også regulert i statsansatteloven § 39, hvor det står at ingen statsansatte kan motta gaver dersom den er egnet til, eller av gaver er ment, å påvirke vedkommendes tjenstlige handlinger. Lov om statsansatte gjelder for forvaltere, men ikke for medlemmer i nasjonalpark- eller verneområdestyrer eller for gaver som gis til styrene som forvaltningsorgan. De normene som angis gir allikevel god veiledning også for disse.

Hovedregel om gaver til et forvaltningsorgan

Det er ikke noe generelt forbud mot at forvaltningsorganer mottar gaver.

Når gaven er rettet til forvaltningsorganet som et bidrag til forvaltningen av området, vil det normalt være større åpning for å motta gaven enn når den er rettet til forvalter eller styremedlemmene personlig. Nasjonalpark- og verneområdestyrer kan som hovedregel ta imot gaver som et bidrag til forvaltningen av verneområdene. Hensynene bak forbudet mot gaver til statsansatte vil imidlertid i endel tilfeller også gjøre seg gjeldende for gaver til styret. Det bør derfor vurderes konkret i det enkelte tilfellet om styret bør ta imot gaven.

Regjeringen har utgitt en veileder om gaver i tjenesten som ligger her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Veileder-om-gaver-i-tjenesten/id757296/>

Retningslinjene gjelder direkte for statsansatte, men kan også gi veiledning i andre tilfeller.

KS har også utarbeidet lignende veiledning. <https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/etikk/apenhet-om-gaver-roller-og-eierinteresser/>

Omstendighetene rundt gaven må vurderes

Det er et alminnelig utgangspunkt at det ikke er tillatt å legge vekt på gaver i utøvelsen av offentlig myndighet - gavegiver kan ikke gis fordeler som følge av gaven. Styrene kan derfor ikke ta imot gaver som det er knyttet en forventning til eller et krav om en positiv motytelse for, for eksempel en tillatelse eller annen forhåndsbinding av myndighetsutøvelse.

Donasjoner fra f.eks. veldedige stiftelser vil ofte kunne mottas, da slike bidrag som regel ikke innebærer bindinger til noen med særinteresser i verneområdet. Gaver fra virksomheter som praktiserer donasjoner til ulike formål vil også kunne mottas. Dette med mindre det foreligger omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til styrets upartiskhet, f.eks. fordi virksomheten har sterke interesser i hvordan styret utøver sin myndighet.

Det forhold at en giver har nytte av gaven utelukker ikke at styret kan motta gaven. En gave kan innebærer at et forvaltningstiltak kommer raskere i gang enn dersom gaven ikke hadde vært gitt. Eksempler på dette er bidrag fra en turistbedrift til tilretteleggingstiltak som turistbedriften selv kan ha nytte av eller skjøtelsbidrag fra en grunneier. Forutsatt at slike tiltak allerede er prioritert eller vurderes av styrene som tiltak som skal eller bør gjennomføres av hensyn til verneformålet, anses slike gaver i utgangspunktet å være innenfor det forvaltningsorganet lovlig kan motta.

Styrene samarbeider ofte med både kommuner og private aktører om tilretteleggingstiltak og skjøtsel. Dette kan bidra til å skape et positivt engasjement og kan være viktig for å forankre vernet i lokalsamfunnene. Selv om det kan ligge et gaveelement i slike samarbeidsprosjekter, anser vi at dette er gaver som kan mottas, forutsatt at det ikke er forventning om en annen motytelse eller at det er andre omstendigheter rundt bidraget som svekker tilliten til styrenes upartiskhet. Et eksempel på et slikt samarbeid kan være fjerning av fremmede arter i verneområder.

En gave kan i enkelte tilfeller reise tvil om forvaltningsorganets integritet og uavhengighet, og det bør derfor alltid vurderes hvordan en gave vil fremstå for utenomverden (selv om giver ikke har en uttalt forventning eller krav om gjenytelse). Det bør som hovedregel ikke tas imot gaver eller fordeler fra en giver som styrene for tiden behandler søknader eller lignende fra. Det bør også utvises forsiktighet med å motta gaver fra virksomheter som vil kunne bli part i fremtidige saker/søknader til styret. Det bør ikke mottas gaver som gir bindinger eller som kan påvirke styret eller skape et inntrykk av dette.

En gave kan etter forholdene videre innebære at styrets medlemmer blir inhabile til å behandle en sak fordi gaven ut fra forholdene er egnet til å svekke tilliten til medlemmenes upartiskhet, jf. forvaltningsloven § 6 annet ledd.

Styrene må gjøre egne vurderinger av gaver og bidrag som tilbys på bakgrunn av de hensynene som her er gjennomgått. Vi viser også til ovennevnte veileder om gaver i tjenesten. I hvilken grad styrene bør motta eller avvise gaver fra private må vurderes konkret ut fra forholdene i den enkelte situasjon. Miljødirektoratet ønsker derfor ikke å lage felles retningslinjer for dette utover denne veiledningen.

Kontrakt

I samarbeidsprosjekter kan det som regel være hensiktsmessig å avtalefeste partenes forpliktelser eller krav til hvordan et tiltak skal utføres. Vi vurderer det ikke som aktuelt å inngå kontrakter om gaver. Vi forutsetter at styrene er tydelige ovenfor givere om at gaver som mottas ikke fører til bindinger/fordeler i utøvelsen av offentlig myndighet.

Åpenhet om gaver

Praktisering av åpenhet om hvilke gaver styrene mottar og hvem giveren er, vil være en fordel i denne sammenheng og være tillitsskapende. Som følge av dette ønsker Miljødirektoratet at det skal være åpenhet rundt gaver til styrene. Dersom styrene mottar gaver, ber vi om at denne informasjonen ligger tilgjengelig på styrenes nettsider.

Private bidragsyteres navn må ikke benyttes i forbindelse med bruken av merkevaren Norges nasjonalparker.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Trond Flydal
seksjonsleder

Knut Fossum
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Dovrefjell nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	c/o Statsforvalteren i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Nasjonalparkstyret for Reinheimen	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Nasjonalparkstyret for Reisa og Ráisduottarháldi	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Øvre Pasvik nasjonalparkstyre	c/o Statsforvalter Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
Langsua nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Byrkjje nasjonalpaarhkeståvroe /	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Børgefjell nasjonalparkstyre			
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	c/o Statsforvalteren i Nordland, Postboks 1405	8002	BODØ
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Hallingskarvet nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	Postboks 325	1502	MOSS
Rohkunborri nasjonalparkstyre	Postboks 137	9365	BARDU
Breheimen nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	c/o Statsforvalter Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
Folgefonna nasjonalparkstyre	Postboks 7310	5020	BERGEN
Ånderdalen nasjonalparkstyre	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Nasjonalparkstyret for Fulufjellet	Postboks 4034	2306	HAMAR
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Seiland/Sievju nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen LVO	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Færder nasjonalparkstyre	Statsforvalter Vestfold og Telemark, Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Møysalen nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Verneområdestyret for Brattefjell- Vindeggen landskapsvernområde	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Verneområdestyret for Trollheimen	Postboks 2520	6404	MOLDE
Verneområdestyret for Setesdal vesthei, Ryfylkeheiane, Frafjordheiane	Postboks 24	4748	RYSSTAD
Nærøyfjorden verneområdestyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Vega verneområdestyre	c/o Statsforvalteren i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landsk.vernområder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Verneområdestyret for Nordkvaløya- Rebbernesøya landskapsvernområde	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Stølsheimen verneområdestyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER

Verneområdestyret for Geiranger- Herdalen	Postboks 2520	6404	MOLDE
Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Sølen verneområdestyre	c/o Statsforvalteren i Innlandet, Postboks 4034	2306	HAMAR
Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Naustdal-Gjengedal verneområdestyre	c/o Statsforvalteren i Vestland, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Ålfotbreen verneområdestyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER

Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Trondheim, 20.05.2021

Deres ref.:
21S8CC52
Eli Myrseth

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/3401
21011225

Saksbehandler:
Kim Daniel Hansen

Utbetaling av tilskudd - Utvikling av forvaltningsknutepunktet i Tydal

Takk for søknaden fra 09.03.2021 med referansenummer 21S8CC52 om tilskudd på kr 200 000. Vi har behandlet søknaden og gir med dette et tilskudd på kr 200 000. Tiltaket som gis tilskudd er "Utvikling av forvaltningsknutepunktet i Tydal".

Begrunnelsen for vedtaket er:

Søknaden er flyttet fra tilskuddsordningen "Tilskudd til verdiskaping basert på naturarven" til ordningen "Tilskudd til besøkssenter" som også omfatter tilskudd til forvaltningsknutepunkt.

Miljødirektoratet vurderer at søknaden tilfredstiller de kriterier som skal være oppfylt for å kunne få støtte fra tilskuddsordningen og innvilger søknaden som omsøkt.

Prosjektmidlene skal disponeres det året de er tildelt. Dersom det oppstår endringer i framdriften skal Miljødirektoratet orienteres om ny plan for gjennomføring, og det må søkes om å få midlene overført til neste år.

Utbetalingen:

Dato	Beskrivelse	Beløp
27.05.2021	Utbetaling tilskudd	200 000

Vi utbetaler tilskuddet til konto 7694 05 00172 med betalingsreferanse 2021/3401-20052021.

Vi stiller følgende krav til rapportering:

Leveranse	Beskrivelse	Frist
Sluttrapport	Sluttrapport med regnskap	14.01.2022

Rapportering skjer i elektronisk søknadssenter.

Gi oss umiddelbar beskjed, dersom forutsetningene for å gjennomføre tiltaket endres vesentlig eller

faller bort (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig).

Viktig å vite

Vær oppmerksom på at Miljødirektoratet og/eller Riksrevisjonen kan kontrollere om tilskuddet er brukt i samsvar med forutsetningene. Vær også oppmerksom på at vi helt eller delvis kan kreve at du/dere betaler tilbake tilskuddet, dersom midlene ikke er brukt i tråd med forutsetningene, eller at forutsetningene faller bort.

Husk å oppbevare regnskapsbilag knyttet til gjennomføringen av tiltaket i tråd med generelle regler om oppbevaring av bilag i bokføringsloven.

Klage

Du kan klage på vedtaket til Klima- og miljødepartementet innen tre uker fra mottakelse av dette brevet, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuelle klager sendes til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 32. Alle parter har som hovedregel rett til å se sakens dokumenter.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Terje Qvam
seksjonsleder

Kim Daniel Hansen
saksbehandler

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
Epost: fmtlmsb@statsforvalteren.no

Tydal kommune
Tydalsvegen 125
7590 TYDAL

Saksbehandler Marit Sophie Berger

Vår ref. 2021/6300-0 432.3

Deres ref.

Dato 29.06.2021

Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - uttalelse vedrørende bygging av terrasse på Ramsjøhytta

Det vises til høringsbrev fra Tydal kommune datert 25.05.21 angående Trondhjems Turistforenings søknad om dispensasjon for bygging av terrasse ved ny Ramsjøhytte.

Nasjonalparkforvalteren har på vegne av Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan vurdert tiltaket i forhold §49 i naturmangfoldloven som omhandler utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Ramsjøhytta ligger ca 450m fra grensa til Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

Tiltaket vil ikke øke overnattingskapasiteten på Ramsjøhytta og det vil trolig ikke medføre nevneverdig økt ferdsel i nasjonalparken. Rent visuelt vil en terrasse være godt synlig på lang avstand, da hytta og terrassen ligger åpent til i fjellet. Terrassen bør derfor lages så diskre som mulig med tanke på størrelse og materialvalg.

Byggeperiode og inntransport av materialer bør legges utenom hekke- og yngletid av hensyn til viltlevende fugler og dyr. Det vil si etter 15. juli. I tillegg bør en ha god dialog med den samiske reindriften i byggeperioden slik at en unngår unødig forstyrrelser av deres virksomhet.

Med hilsen

Marit Sophie Berger
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:
Statsforvalteren i Trøndelag Postboks 2600 7734 STEINKJER

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Trondheim, 17.03.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2017/8343

Saksbehandler:
Pål Klevan

Svar på søknad om klopplugging av sti på eiendom gnr. 67 bnr. 102 i Selbu kommune

Vi viser til henvendelse fra Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan med ønske om å flytte en stistrekning som går over Miljødirektoratets eiendom 67/102 i Selbu kommune.

Stien er hovedinnfallsport til Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Dagens sti er anlagt av Stråsjøen hytteforening og går over ei åpen myr inne i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat. Nasjonalparkstyret ønsker nå å flytte stien litt nord, delvis innenfor og utenfor nevnte naturreservat. Det er planlagt å bruke klopper av malmfuru på ny trasé. Eksisterende sti er delvis klopplagt med gamle jernbanesviller.

Ny trasé vil bli lagt langs et gammel vegfar i kanten av myra, omtrent der skiløypa går.

Miljødirektoratet gir Nasjonalparkstyret tillatelse til omlegging av sti på Miljødirektoratets eiendom gnr. 67 bnr. 102 i Selbu kommune i henhold til kartskisse i brev datert 1.3.2021. Det forutsettes at klopper (jernbanesviller) fra gammel stitrasé fjernes.

Vi gir også grunneiers tillatelse til utkjøring av materialer i forbindelse med tiltaket. Nasjonalparkstyret er selv ansvarlig for å innhente tillatelser etter annet lovverk i forbindelse med motorisert ferdsel i utmark.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Fossum
seksjonsleder

Pål Klevan
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Trondheim, 31.05.2021

Deres ref.:
21/838

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/6165

Saksbehandler:
Olav Nord-Varhaug

Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder

Innledning

Det vises til oppdrag i brev av 6. april d.å. hvor departementet ber om et sammendrag av, og en faglig anbefaling om hvordan følgende to rapporter bør følges opp:

- 1) sluttrapporten fra evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder ([NF-rapport nr.: 1/2021](#)), jf. bestilling i tildelingsbrevet for 2019
- 2) sluttrapporten fra evalueringen av forsøksordningen med grunneier- og partssammensatte verneområdestyrer ([NF-rapport nr.: 9/2020](#)), som er gjennomført på bakgrunn av Klima- og miljødepartementets brev 31. mars 2016 og 16. august 2017

Miljødirektoratet finner at evalueringene svarer ut oppdraget på en god måte og i tråd med mandatene som ble gitt. Miljødirektoratet kjenner seg generelt godt igjen i funnene og vurderingene i rapporten, og mener de danner et godt grunnlag for utvikling og forbedring av forvaltningsordningen.

Miljødirektoratet viser til at evalueringsrapportene slår fast at nåværende forvaltningsordning ikke synes å ha svekket verneverdiene, men heller ikke ser ut til å ha styrket dem. Ordningen har bidratt til mindre konfliktnivå rundt vern av de store verneområdene samt bedre lokalt eierskap. Det er tilført betydelig økte ressurser til forvaltning av verneområder i perioden forvaltningsordningen har fungert. Direktoratet anbefaler at ordningen med nasjonalpark- og verneområdestyrer med folkevalgte representanter fra kommuner, fylkeskommuner og Sameting videreføres, men har en del forslag til hvordan forvaltningen kan ytterligere forbedres.

I tråd med funnene og anbefalingene i rapportene ser Miljødirektoratet særlig tre områder som bør følges opp, styresammensetning, styrket ressurstilgang og forvaltning innenfor vernets rammer. I tillegg ser vi behov for oppfølging som kan gi bedre beslutningsgrunnlag for forvaltningen av områdene og noen praktiske grep som bør tas for å få en ryddig og langsiktig forvaltning.

Miljødirektoratet anbefaler spesielt følgende oppfølging:

- videreføre dagens forvaltningsmodell med folkevalgte representanter fra kommuner, fylkeskommuner og Sameting
- styrke rådgivende utvalg og la det bli det dialogforum det var tiltenkt
- ansette flere forvaltere for å bedre ressursituasjonen til noen av styrene
- utvikle et bedre system for kunnskapsoppdatering og overvåkning av tilstandsutviklingen i verneområdene, inkludert for omfanget av motorferdsel
- mer enhetlig forvaltning, inkludert for bruken av naturmangfoldloven §48
- prioritere utarbeidelse av tydelige forvaltningsplaner og besøksstrategier
- økte tiltaksmidler for å kunne følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier
- styrke oppfølging av og veiledning til styrer og forvaltere

Det er også viktig å huske på at det er flere forhold som påvirker svarene på de fire spørsmålene som er stilt i evalueringen og at det ikke alltid er mulig å skille ut hva som skyldes forvaltningsordningen og hva som skyldes andre forhold. Eksempler på dette er utvikling av budsjettssituasjonen, med bl.a. økning i tiltaksmidler, økende vekt på verdiskapning og besøksforvaltning i verneområder og utviklingen i reiselivet med bl.a. økning i antall turister i Norge.

Under følger et sammendrag av de to rapportene og en utfyllende gjennomgang av anbefalingene. Sammendragene er i stor grad hentet direkte fra rapportene.

Evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder, sammendrag

I 2020 var det ti år siden gjeldende lokalt forankrede forvaltningsmodell for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge ble innført. I perioden 2010-2020 er det etablert 48 lokalt/regionalt baserte nasjonalpark- og verneområdestyrene (inkl. styre for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat) og det er opprettet 62 statlige nasjonalpark- og verneområdeforvalterstillinger lokalt i tilknytning til de store verneområdene. På oppdrag fra Miljødirektoratet har Nordlandsforskning evaluert forvaltningsmodellen basert på følgende mandat i henhold til oppdraget fra KLD:

- Er formålet med vernet ivarettatt på kort og lang sikt?
- Har styrene en enhetlig praksis og måloppnåelse innenfor og mellom verneområder?
- Har reformen oppnådd bedre lokal forankring, medvirkning og eierskap?
- Er forvaltningsmodellen samfunnsøkonomisk lønnsom?

Evalueringen baserer seg på data samlet inn ved dokumentstudier, spørreundersøkelser og intervjuer. Med utgangspunkt i et omfattende materiale er det foretatt kvantitative og kvalitative analyser for alle nasjonalpark- og verneområdestyrene omfattet av forvaltningsreformen, og dybdestudier av de fire styrene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Jostedalbreen, Stabbursdalen og Ytre Hvaler nasjonalparker. Nordlandsforskning har analysert og diskutert i hvilken grad verneområdestyrene ivaretar verneverdiene og peker på noen forhold som kan være utfordrende og andre som er positive. Viktige funn er:

- Det kan være vanskelig for styrene å fatte vedtak som er kontroversielle lokalt, men som kan være nødvendige for langsiktig ivaretagelse av verneverdiene.
- En stor mengde enkeltvedtak og arbeid med besøksforvaltning gjør det vanskelig for flere styrer å fatte vedtak som legger et langsiktig grunnlag for ivaretagelse av verneverdiene.
- En svært stor andel dispensasjonsvedtak fattes på grunnlag av det snevert formulerte unntaket i naturmangfoldloven § 48.

Det er positivt for ivaretagelse av verneverdiene at kunnskapsgrunnlaget er tydelig bedret det siste tiåret, samt at konfliktnivået ved forvaltningen av verneområdene synes å ha blitt redusert. Den lokalpolitiske forankringen tilskrives en positiv betydning, og i hovedsak pga. representantenes «lokale» tilknytning og i mindre grad partipolitiske forhold. Enkelte informanter påpeker imidlertid at et lokalt fokus kan ta noe oppmerksomhet bort fra nasjonale verneverdier.

Det er veldig stor variasjon mellom verneområdene i antall enkeltvedtak registrert i Miljøvedtaksregisteret siden opprettelsen av registeret i 2014. Antallet saker, andelen saker som avslås og andelen saker som behandles av Miljødirektoratet har vært stabilt gjennom perioden. Generelt dominerer motorferdselsaker (omtrent 70 prosent), med bygningssaker som nest største kategori (nesten 9 prosent). Det er få dispensasjonssøknader som avslås (6,7 prosent), og kun en svært liten andel av sakene behandles av Miljødirektoratet etter klage (omtrent 1,6 prosent). Dybdestudien av praksis i fire styrer viser stor variasjon i andelen enkeltvedtak fattet av det respektive styret og forvalter, noe som reflekterer den store variasjonen i saksmengde. Presedensvirkninger ble vurdert i omtrent hver femte sak, og det dominerende temaet var at tidligere tillatelser var argument for å gi tilsvarende tillatelse i senere sak. Studien viser også at andelen dispensasjonsvedtak på grunnlag av naturmangfoldloven § 48 var på rundt 40 prosent og hadde en svakt synkende trend i perioden.

Rapporten viser at det er store forsinkelser i mange av styrenes vedtak av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Det synes ikke som mengden enkeltvedtak er noen avgjørende grunn til slike forsinkelser. Arbeidet med besøksstrategier har forsinket en god del styrer i arbeidet med forvaltningsplaner, til tross for at besøksstrategier etter intensjonen skulle bygge på forvaltningsplanene.

Mandatet til rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg virker for mange områder å være uklart. Mange representanter i rådgivende utvalg opplever at utvalget fungerer mest som en informasjonskanal og arena for å fremme egne syn, men uten at det medfører reell innvirkning på beslutninger. Det er fortsatt mange styrer som ikke har administrativt kontaktutvalg og det virker andre steder tilfeldig hvordan det brukes.

Hovedinntrykket er at bevisstheten om og eierskapet til verneområdene er stor, og har blitt styrket, selv om det er variasjoner mellom områdene. Noen aktører mener det legges til rette for medvirkning, andre ikke. Det er hovedsakelig positive erfaringer knyttet til at forvalterne er ansatt hos Fylkesmannen (fra 1.1.21 Statsforvalteren), særlig når det bidrar til at det skapes et fagmiljø mellom forvaltere, Statens naturoppsyn, fjelltjenesten og andre.

Fylkesmannertilknytningen skaper imidlertid også utfordringer, fordi forvalteren kan oppfattes av å være en del av Fylkesmannen. Informantene opplever det som positivt for forvaltningen at forvalterne har kontorsted nær verneområdene. Generelt har det vært lite diskusjon om lokalisering av arbeidssted, men det finnes også eksempler på sterk uenighet om dette.

I lys av ulikheter i arbeidsmengden mellom verneområdestyrene og innenfor det enkelte verneområdestyret over tid, påpeker evalueringen at det er behov for en gjennomgang av ressursfordelingen totalt, fordelingen mellom verneområdestyrene, og fordelingen av ressurser på faste ansettelser og midlertidige tiltak. Treggheten i arbeidet med (reviderte) forvaltningsplaner viser dette.

Rapporten sier at det fremstår som viktig at det brukes midler på å følge opp og kontrollere tiltak som foretas i verneområdene. Det gjelder ikke minst for ivaretagelse av verneverdiene, nå når besøksstrategiene skal realiseres. Samtidig bidrar midler og aktivitet til legitimiteten til den lokale forvaltningen.

Nordlandsforskning konkluderer med at forvaltningsmodellen – totalt sett – ikke ser ut til å ha styrket ivaretagelsen av verneverdiene, men trolig heller ikke svekket dem. Foreløpig kan det se ut til at reformen sammenholdt med besøksforvaltning og økt verdiskaping har økt faren for negativ utvikling for verneverdiene, selv om besøksstrategiene forsøker å kompensere for dette. I noen områder med sterke lokale brukstradisjoner ser det ut til at en liberal dispensasjonspraksis (motorferdsel, byggeprosjekter) har utviklet seg. På den annen side ser reformen ut til å ha gitt betydelig bedret lokal forankring, noe som på sikt kan gi potensiale for bedre ivaretagelse av verneverdiene. Det er imidlertid så langt begrenset medvirkning blant grupper som representerer bruker- og verneinteresser. Kunnskapsnivået har økt, og det har blitt større åpenhet i forvaltningen.

Den samfunnsøkonomiske analysen viser en økning i finansieringen av verneområdeforvaltningen og den indikerer at forvaltningsmodellen samlet sett har bidratt til bedre ivaretagelse av verneverdiene overfor visse trusler, mer enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning, samt bedre lokal forankring og eierskap. I tillegg viser dybdestudien at enten forvaltningsmodellen i seg selv eller generelle trender det siste tiåret har bidratt til økt verdiskaping i de tre områdene Dovrefjell-Sunndalsfjella, Jostedalsbreen og Ytre Hvaler.

Evaluering av forsøksordningen med grunneier- og partssammensatte verneområdestyrer, sammendrag

Bakgrunnen for forsøksordningen er Regjeringserklæringen fra 2013 der det slås fast at «Lokal medvirkning er viktig i forvaltning av naturressurser og regjeringen vil ha forsøk med grunneierstyrt forvaltning av verneområder». Klima- og miljødepartementet besluttet på bakgrunn av dette å sette i gang forsøk med partssammensatte nasjonalpark- og verneområdestyrer som innebar grunneierrepresentasjon sammen med nærings- og interesseorganisasjoner i tillegg til de nåværende politisk folkevalgte representantene. Departementet ga etter dette Miljødirektoratet i oppdrag å forberede og gjennomføre forsøk med partssammensatte styrer. Klima- og miljødepartementet hadde plukket ut tre verneområder som skulle inngå i forsøket: Verneområdestyret for Trollheimen landskapsvernområde og nasjonalparkstyrene for Raet og Jomfruland.

I 2018 ble forsøksordningen utvidet til å omfatte nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen. For Jomfruland, Raet og Skarvan og Roltdalen ble styrene utvidet med grunneierrepresentanter,

mens styret for Trollheimen ble utvidet med både grunneierrepresentanter- og representanter fra nærings- og interesseorganisasjoner. For Skarvan og Roltdalen ble styret etter konsultasjon med Sametinget i tillegg utvidet med en politisk oppnevnt representant slik at forholdstallet med hensyn til samisk representasjon ikke skulle forrykkes i styret.

En forutsetning for forsøket var at de partssammensatte styrene ble fulgt tett opp med en evaluering, som blant annet skulle vise om forsøksordningen bidrar til forenkling og effektivisering, om det blir bedre lokal medvirkning og i hvilken grad verneverdiene eventuelt påvirkes. Nordlandsforskning har gjennomført evalueringen på oppdrag av Miljødirektoratet i tidsrommet 2017 til 2020.

En av målsettingene med forsøksordningen med partssammensatte verneområdestyrer er å bidra til **forenkling og effektivisering**. Evalueringen har hatt en bred tilnærming til disse begrepene, og satt søkelys på tilgjengelighet, sak- og søknadsbehandling, samspill mellom forvaltningsnivå, rolle- og ansvarsfordeling og etablering av tillit. Den mest tydelige sammenhengen mellom grunneier- og partsrepresentasjon i styrene og økt tilgjengelighet for innbyggerne i området er knyttet til nettopp økt representasjon. De nye sammensetningene av styrer, med grunneierrepresentanter fra ulike geografiske deler av verneområdet og representanter fra andre brukerinteresser, senker terskelen for å ta kontakt med styrerepresentanter og forvalter. Evalueringen konkluderer dermed med at utvidelse av verneområdestyrer med grunneiere og brukerrepresentanter har bidratt til å gjøre forvaltningen av verneområder mer tilgjengelig.

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt det skjer endringer i sak- og søknadsbehandling, gir evalueringen et mer sammensatt svar. Grunneier- og brukerrepresentasjon bringer lokalkunnskap inn i styrenes arbeid, og bidrar til å opplyse saker ytterligere, gjøre beslutningsgrunnlaget mer solid og til å finne gode, praktiske løsninger samt at det også bidrar til økt legitimitet. Dette fører imidlertid ikke nødvendigvis til forenkling og effektivisering av sak- og søknadsbehandling.

Samspillet mellom verneområdestyrer, kommuner, Fylkesmann og andre offentlige organer har endret seg, viser evalueringen. Følgeevalueringen viser tydelig at det er en økt kontakt mellom forvaltningsnivåer, men gir verken grunnlag for å hevde at dette fører til endringer i rolle- og ansvarsfordeling eller at det er en sammenheng mellom disse endringene og endringene i sammensetning av verneområdestyrer. Evalueringen konkluderer ellers tydelig på at utvidelsen av verneområdestyrer med grunneier- og brukerrepresentanter har bidratt til større tillit, både internt i styrene og mellom styrene og befolkningen tilknyttet verneområdene.

Lokal medvirkning er evalueringens andre hovedtema. Når det gjelder hvem som medvirker, varierer dette mellom verneområdestyrene. I nasjonalparkene Raet og Jomfruland er det grunneiere som er representert i styrene, mens det i Trollheimen er både brukerinteresser og grunneiere som er representerte. I Skarvan og Roltdalen er det grunneierrepresentasjon kombinert med en ekstra politisk oppnevnt representant fra Sametinget. Et sentralt funn i evalueringen er at flere aktører har medvirket og hatt innflytelse i styrenes beslutningsprosesser. På tvers av de fire forsøksområdene opplever grunneier- og brukerrepresentanter å bli hørt, og at deres innspill og perspektiver blir verdsatt i styrenes arbeid. Hvem grunneier- og brukerrepresentantene opplever å representere, varierer mellom de ulike styrene. Representasjon blir forstått ulikt, og her representerer Jomfruland et ytterpunkt, der

grunneierrepresentantene oppfatter seg som lokalsamfunnsrepresentanter med et helhetlig perspektiv på forvaltning av nasjonalparken til beste for lokalsamfunnet. I de andre tre områdene framhever både grunneier- og brukerrepresentanter at de representerer sine respektive geografiske områder og særinteresser.

Tilrettelegging for medvirkning for ulike interesser og grupper utenfor styrene, skjer først og fremst gjennom rådgivende utvalg. Dette gjøres ulikt i de fire områdene, og det er store variasjoner i sammensetning av rådgivende utvalg, størrelse på utvalget, møtehyppighet og arbeidsform. Evalueringen viser at det er et tydelig ønske i alle verneområdestyrene om å bruke rådgivende utvalg som en arena for dialog og diskusjon, men at en til nå ikke har lyktes i å realisere dette potensialet fullt ut.

De ulike aktørene i verneområdestyrene vurderer ulikt hva som kommer ut av medvirkningen knyttet til utvidelse av styrene. Politisk oppnevnte styrerepresentanter trekker fram lokal kunnskap om verneområder og kjennskap til ulike grupper og interesser berørt av vernet, som en viktig effekt av lokal medvirkning. Grunneier- og brukerrepresentanter opplever at de blir lyttet til og at deres perspektiver anerkjennes i styrenes arbeid, uten at dette nødvendigvis innebærer at de får gjennomslag i alle saker. De viktigste barrierene for medvirkning i verneområdestyrene er knyttet til at sakene er komplekse og omfattende og at saksmengden er stor i styrene. Dette gjør at det oppleves som ressurskrevende å medvirke, og at medvirkning forutsetter et visst kompetansenivå. Styrelederne har tatt en aktiv rolle når det gjelder å senke terskelen for at representanter med mindre erfaring fra styrearbeid skal ha mulighet til å delta på lik linje med politiske representanter med langt større erfaring.

I hvilken grad forsøksordningen **påvirker verneverdiene**, er evalueringens tredje hovedtema. Verneverdiene kommer til uttrykk i styrenes arbeid på to måter; gjennom konkret saksbehandling knyttet til skjøtsel, byggevirksomhet, aktivitet eller ferdsel, og gjennom større, prinsipielle saker som arbeid med besøksstrategi. De vanligste diskusjonene som oppstår omkring verneverdier dreier seg om hvordan det er mulig å balansere verneverdier opp mot bruk. Dette handler ofte om hvilke handlingsrom som finnes, og hvilke mellomløsninger som kan ivareta både bruk og vern. Et tydelig funn i evalueringen er at forsøksordningen har bidratt til flere diskusjoner i styrene om verneverdier, som en følge av at grunneiere- og brukerrepresentanters lokalkunnskap møter forvaltningsplanenes overordnede og helhetlige hensyn til verneverdiene. Bevisstheten og kunnskapen om verneverdier har økt blant representantene i verneområdestyrene, og dette bidrar til at styrene i stor grad balanserer hensynet til lokale interesser med nasjonale vernehensyn. Når det gjelder påvirkning av verneverdier, er det ikke mulig å påvise at forsøksordningen med grunneier- og brukerrepresentanter har påvirket verneverdiene i noen entydig retning.

Miljødirektoratets vurderinger og faglige anbefalinger

Miljødirektoratet vil i det følgende gi noen vurderinger av forvaltningsordningen sett i lys av de to evalueringene. Vi mener evalueringene svarer ut de fire spørsmålene som lå til grunn for evalueringen:

- om formålet med vernet er ivaretatt på kort og lang sikt

- enhetlig forvaltning
- bedre lokal forankring, medvirkning og eierskap
- økonomiske vurderinger

Vi har i vår vurdering ikke gått inn på alt evalueringen belyser, men valgt å fokusere på forhold hvor vi anbefaler oppfølging. I tråd med funnene og anbefalingene i rapportene ser vi særlig tre områder som bør følges opp; deltagelse i forvaltningsmodellen, styrket ressurstilgang og forvaltning innenfor vernets rammer. I tillegg ser vi behov for oppfølging som kan gi bedre beslutningsgrunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av områdene og noen praktiske grep som bør tas for å få en ryddig og langsiktig forvaltning.

Ivaretagelse av verneverdier

Miljødirektoratet viser til at verneområdene representerer store naturverdier som, når de forvaltes i et generasjonsperspektiv og i tråd med verneformålet, er et viktig grunnlag for langsiktig, lokal og naturbasert verdiskaping. Særlig nasjonalparkene og de store landskapsvernområdene utgjør et grunnlag for utvikling av naturbasert reiseliv. Ordningen med lokal forvaltning, som ble innført fra 2010, bidrar til at kommunene har bedre muligheter til å se forvaltning av verneområdene i sammenheng med kommunens øvrige arealforvaltning etter plan- og bygningsloven og legge til rette for naturbasert reiseliv i og i tilknytning til verneområdene. Direktoratet viser videre til at det i 2019 ble lagt frem en handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, hvor det legges til grunn en vernepolitikk som gjennom bruk skal bygge opp under både verneverdiene og gi grunnlag for økt verdiskaping.

I evalueringen av nåværende forvaltningsmodell konkluderer Nordlandsforskning med at forvaltningsmodellen – totalt sett – ikke ser ut til å ha styrket ivaretagelsen av verneverdiene, men trolig heller ikke svekket den. Nasjonalparkene gir mulighet for både økonomisk, kulturell, sosial og miljømessig verdiskaping. Det har skjedd en bevisst endring i forvaltningen de senere år med større vekt på å kunne ønske "velkommen inn" i nasjonalparkene slik at de, sammen med tilgrensende områder, i større grad kan brukes i markedsprofilering og økt verdiskaping. Evalueringene viser til at dette, i kombinasjon med den endrete forvaltningsordningen, kan ha økt faren for negativ utvikling for verneverdiene, selv om besøksstrategiene forsøker å kompensere for dette.

Med økende antall besøkende, klimaendringer, bestandsnedgang for mange arter og tap av biologisk mangfold samtidig med tydelige forventinger lokalt knyttet til reiseliv og arbeidsplasser, er det et økende behov for en strategisk og aktiv forvaltning av verneområdene. De sekretariatene som har kompetanse og kapasitet til å jobbe strategisk, gjennomføre målretta tiltak og drive nettverksbygging og forankring m.m, vil ha best forutsetninger for å møte utfordringene for sitt verneområde. Som evalueringen viser i f.eks. Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, hvor sentrale verneverdier er truet, så hindrer mengden enkeltsaker sekretariatet i å jobbe strategisk og planmessig som grunnlag for å igangsette nødvendige tiltak. I andre, mindre kompliserte områder finnes det både planer og strategier, mens gjennomføring av nødvendige tiltak begrenses av tildelte tiltaksmidler.

Miljødirektoratet vil også påpeke at en mer aktiv og kvalitetsmessig markedsføring av nasjonalparkene som besøksmål med store opplevelsesverdier kan være utfordrende for styrene å balansere opp mot ivaretagelse av verneverdiene. Nye brukergrupper (surfere, vindseilere,

terrengsyklistere, m.m.) og tekniske nyvinninger (terrengkjøretøy, droner, elsykler, m.m.) forsterker denne utfordringen. Dette er likevel problemstillinger som ville vært utfordrende også med andre forvaltningsordninger.

Evalueringsrapporten stiller også spørsmålsteget med styrenes evne og vilje til å håndtere konflikttemaer gjennom langsiktige prioriteringer og konkrete løsninger. I evalueringsrapporten er det mange henvisninger til at kompleksiteten i verneområdestyrenes oppgaver generelt er stor for de aller fleste verneområdestyrene og at bemanning og ressurser til å håndtere kompleksiteten er for liten til å løse de pålagte oppgavene. Forvaltningen av villreinens leveområder i Rondane er et eksempel på dette. Det er derfor viktig at styrene blir tilført tilstrekkelige ressurser slik at de kan utarbeide, revidere og følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier som kan gi tydelige retningslinjer for hvordan styret vil håndtere disse problemstillingene. Dette vil også kunne forhindre fokus på enkeltsøknader uten å se sumvirkninger. En kan også stille spørsmål ved om det er nødvendig med tydeligere statlige føringer for å sikre verneverdiene i de mest konfliktfylte områdene, f.eks. ved at Miljødirektoratet gjennom en mer aktiv klagebehandling kan gi tydeligere føringer på skjønnsrommet. En har også muligheter til å gi tydeligere styringssignaler gjennom godkjenning av forvaltningsplaner, besøksstrategier samt gjennom tildeling av drifts- og tiltaksmidler.

Dispensasjonspraksis, inkludert bruk av naturmangfoldloven § 48

Utfra innhentede data fra Miljøvedtaksregisteret, hvor styrene er pålagt å føre inn alle enkeltvedtak, ser en at det er stor variasjon i antall vedtak mellom styrene. Mens det er fattet over 500 vedtak i perioden 2014-2020 i Reinheimen, Blåfjella-Skjækerfjella og Midtre Nordland og med Dovrefjell-Sunndalsfjella på topp med nær 1000 vedtak, så er det i samme periode fattet under 30 vedtak i Møysalen, Seiland, Reisa og Ånderdalen. Motorferdselsvedtak dominerer (70%) med byggesaker på andre plass (9%).

I noen områder med sterke lokale brukstradisjoner ser det ut til at en liberal dispensasjonspraksis (motorferdsel, byggeprosjekter) har utviklet seg. Evalueringen viser til at det er vanskelig for styrene å fatte vedtak som er kontroversielle lokalt, men som kan være nødvendige for langsiktig ivaretagelse av verneverdiene. Det kan virke som det er betydelig lettere å være prinsipiell overfor søkere som ikke har nær tilhørighet til verneområdet.

Miljødirektoratet deler evalueringens bekymring rundt bruken av naturmangfoldloven § 48. Denne bestemmelsen er først og fremst ment brukt på spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Det fremgår også av forarbeidene til loven at bestemmelsen i første rekke tar sikte på søknader som gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Hovedregelen skal derfor være at det ikke er anledning til å gi dispensasjon til større tekniske inngrep etter denne bestemmelsen.

Vi ser at § 48 i en god del saker forsøkes brukt på en slik måte at en endrer de rettslige rammene som er trukket opp i vernevedtak. Eksempler på slike vedtak kan være saker i tilknytning til kraftutbygging, hyttebygging og kjøring på bar mark. Det er derfor viktig at Statsforvalteren etablerer rutiner for å fange opp og om nødvendig påklage slike vedtak dersom de går utenfor verneforskriftens rammer. Vi registrerer at statsforvalternes oppfølging og kontroll på dette området praktiseres forskjellig.

Det er samtidig en god del vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 som skyldes at verneforskriftene ikke er oppdaterte. Det er f.eks. mange eksempler på ulike typer nyttekjøring som burde vært regulert gjennom spesifikke dispensasjonsbestemmelser, men som i stedet blir hjemlet i § 48. Vi har i dag et stort etterslep i arbeidet med oppdatering av verneforskrifter. Evalueringsrapporten sier også "Enkeltvedtak kan sette presedens som endrer karakter på bruken stort over tid, som igjen kan få negative konsekvenser. Det er få eksempler på denne type presedensvurderinger."

Miljødirektoratet vil fortsette arbeidet med veiledning om innhold i og anvending av regelverket, blant annet gjennom veiledere og samlinger.

Vedtak som ikke følger forvalternes tilråding

Miljødirektoratet ser også at det i flere saker etter naturmangfoldloven § 48 treffes vedtak i strid med forvalters tilråding. Saksframlegget i slike saker kan være godt begrunnet og ha en tilfredsstillende gjennomgang av hjemmelsforhold, miljørettsprinsipper og skjønnsmessige vurderinger. Når styrene så treffer vedtak som ikke følger forvalters tilråding, med motsatt konklusjoner og gjerne som benkeforslag på et styremøte, vil begrunnelsen for vedtakene (inkludert vurdering av vilkårene i nml § 48) ofte være svært mangelfulle. Her er det behov for en større bevissthet både om verneforskriftens rammer og kravene til hjemmelshenvisning og begrunnelse.

Samlet belastning

Evalueringsrapporten har også pekt på betydningen av å vurdere samlet belastning, og "å forhindre sumvirkninger (økt samlet belastning av menneskelig påvirkning) som har negativ effekt på verneverdiene", jf. nml § 10. Det er særlig vist til konsekvenser av byggevirksomhet (sumbetraktninger og mulige konsekvenser av tilbygg/utvidelser av hytter og setre) og konsekvenser for villrein med omfanget av motorferdsel. Samlet betraktning av alle tiltak og all virksomhet i et verneområde er meget viktig og i mange områder helt avgjørende for at verneverdiene skal kunne opprettholdes over tid. Vi registrerer at slike betraktninger i dispensasjonsvedtak ofte er svært summariske og lite kontrollerbare.

Det er derfor viktig at det utarbeides gode og grundige forvaltningsplaner for verneområder som gir forutsigbarhet for grunneiere og brukere og gir verneområdeforvaltningen en arena for å vurdere den samlede belastningen av nåværende og fremtidige tiltak. Forvaltningsplaner må være oppdaterte og revideres jevnlig. Ressurssituasjonen har i noen tilfeller gjort at flere verneområdestyrer ikke har revidert sine forvaltningsplaner.

Enhetlig forvaltning

Rapporten sier videre at de "finner betydelige forskjeller i praksis mellom verneområdestyrene". Lokal forvaltning gjennom nasjonalpark- og verneområdestyrer gjør at det er utfordrende å etablere en helt enhetlig praksis i dispensasjonssaker. Forvaltningsmodellen legger opp til et større lokalpolitisk skjønn i forvaltningen, og det må derfor til en viss grad forventes at det kan bli forskjeller i skjønnsutøvelsen så lenge denne utøves innen verneforskriftens rammer. Dette kan likevel være utfordrende bl.a. av hensyn til likebehandling av brukere.

Miljødirektoratets godkjenning av forvaltningsplaner, klagesaksbehandling og generelt veiledningsarbeid bidrar på en positiv måte til å samordne forvaltningspraksis på tvers av administrative grenser.

Det finnes ingen samlet oversikt over effekter av dispensasjonspraksis. Det vil være behov for å utvikle bedre indikatorer for tilstand i verneområdene samt rapporteringsrutiner slik at en bedre kan følge med utviklingen. Det samme gjelder en bedre statistikk over utviklingen av gitte motorferdselstillatelser samt gjennomførte turer, både på barmark og snødekt mark.

Lokal forankring, medvirkning og eierskap

Konfliktnivået i verneområdeforvaltningen er redusert på nasjonalt nivå. Forvaltningsmodellen har også ført til økt lokal forankring, eierskap til og bevissthet om verneverdiene. En ser likevel at styresammensetningen er endret etter siste valg. Det er en klar tendens til at det sitter færre ordførere i styrene enn før. En ser også en liten grad av gjenvalg av representanter i flere styrer, noe som gjør at kontinuiteten i styrene blir svekket. En ytterligere delegering av kurante saker til forvalterne vil kunne gjøre styrearbeidet mer interessant ved at en da får mer fokus på strategi og langsiktige planer og mindre fokus på enkeltsaker. Dette vil også både forenkle og effektivisere saksbehandlingen av denne type saker.

Styrene er opptatt av mulighetene nasjonalparkene gir til verdiskaping. Evalueringen viser også til et ønske om og behov for en mer sømløs forvaltning mellom verneområdene og tilgrensende områder. I denne sammenheng er de administrative utvalgene viktige og de styrer som ikke har slike bør etablere denne type utvalg for å sikre den administrative kontakten mot kommunene og samordning med kommunal forvaltning ellers.

Evalueringsrapporten etterlyser tydeligere forventninger og mandat for de fylkeskommunale representantene i styret. Det vises blant annet til at "en aktivering av fylkeskommunenes regionale utviklerrolle gjennom verneområdestyrene vil kunne bidra til et mer helhetlig og regionalt forvaltningsperspektiv". En slik rolle vil også kunne bidra til at verdiskapingspotensialet blir bedre utnyttet. Miljødirektoratet slutter seg til denne vurderingen.

Sammensetning av styrer

Bakgrunnen for etablering av forvaltningsordningen med politisk sammensatte styrer kan føres tilbake til behandlingen av nasjonalparkmeldingen (St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*) i Stortinget i 1993 hvor det ble etterlyst "folkevalgt medvirkning og medbestemmelse" i forvaltningen (Innst. S. nr. 124 (1992-93) *Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*). Etter noen år med forskjellige forsøksordninger ble dagens modell med nasjonalparkstyret med folkevalgte politikere fra kommuner, fylkeskommuner og, hvor relevant, Sametinget valgt. Antallet representanter utpekt fra Sametinget i de enkelte styrene er fastsatt gjennom konsultasjoner mellom departementet/direktoratet og Sametinget og sikrer den samiske representasjonen i ordningen. Partssammensatte styrer ble også den gang diskutert. Representasjon i styret vil naturlig medføre bedre innsikt i og påvirkningsmuligheter på forvaltningen. Hvilke parter som ev skal inviteres til å sitte i styrene vil derfor være av betydning for deres påvirkningsmuligheter og hvilke interesser som blir vektlagt.

Etter naturvernloven av 1970 kunne nasjonalparker kun etableres på statens grunn eller grunn av samme art som grenser inntil statens grunn. Ved innføring av naturmangfoldloven i 2009

bortfalt kravet om statsgrunn. Dette medførte at det de senere år også er etablert nasjonalparker med en vesentlig andel privat grunn. Større verneområder på privat grunn ble tidligere etablert som landskapsvernområder. Eksisterende verneområder med styrer består derfor av en blanding av områder på hovedsakelig statlig og privat grunn. Hvem som eventuelt skal representere grunneierinteressene ved et ønske om grunneierrepresentasjon i styrene vil derfor ikke være åpenbart. For statlig grunn kan det også skilles mellom områder med ren statsgrunn i Nord-Norge og statsallmenninger i Sør-Norge.

En bred representasjon vil også bidra til store styrer, noe som kan bli mer krevende å administrere.

Etableringen av dagens forvaltningsordning kom etter et ønske om mer **folkevalgt** medvirkning og medbestemmelse i forvaltningen. Berørte kommuner ønsket større innflytelse over hvordan de store verneområdene ble forvaltet. Både partssammensatte styrer og grunneierrepresentasjon i styrene vil svekke innflytelsen til berørte kommuner og dermed svekke intensjonene bak forvaltningsordningen, slik den var tenkt. Politikere er også valgt for å representere alle interessene i forvaltningen, er ofte erfarne styrerepresentanter, vant med å sette seg inn i vanskelige og kompliserte prosesser og er gjennom dette vant med å foreta nødvendige politiske avveininger mellom interessene innen de rammer som ulikt lovverk setter. Med få unntak er all annen arealforvaltning underlagt lokalpolitisk styring. Det virker derfor unaturlig at områder av så stor nasjonal interesse at de har fått et eget forskriftsverk skal fravike fra et slikt system.

Dagens styrer varierer i størrelse fra 3 til 16, alt etter hvor mange kommuner og fylkeskommuner verneområdet berører samt hvor mange representanter som er valgt fra Sametinget. Ved grunneierrepresentasjon eller partssammensatte styrer vil antallet styrerepresentanter øke, noe som både vil medføre administrative og økonomiske konsekvenser. En endring av styresammensetning som medfører at noen av de berørte kommunene må vike plassen for partsrepresentanter for å ha samme antall styrerepresentanter, kan ikke anbefales. En eventuell utvidet representasjon vil også øke behovet for driftsmidler til styrene.

Miljødirektoratet vil anbefale at forvaltningsordningen videreføres med ren folkevalgt sammensetning av styrene.

Miljødirektoratet vil likevel understreke at grunneier- og partsinvolvering er viktig i verneområdeforvaltningen, men at dette bør ivaretas gjennom en mer aktiv bruk av rådgivende utvalg.

Klima- og miljødepartementet må vurdere hva som skal skje med de fire prøveordningene som er igangsatt, om de skal avvikles eller om de, eventuelt noen av dem, skal gjøres permanente.

Rådgivende utvalg

Rammene for dagens forvaltningsordning ble lagt i 2009 i Prop 1 S (2009-2010) og budsjettproposisjonen for KLD. Rådgivende utvalg ble understreket som et viktig organ for å legge til rette for et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndighet, offentlige organ, grunneiere, næringsliv, frivillige organisasjoner, bl.a. natur- og miljøorganisasjoner, samiske interesser der det er relevant osv. Begge evalueringene viser at en til nå ikke har lyktes i å realisere potensialet som rådgivende utvalg har som en arena for dialog og diskusjon.

En større bevissthet hos flere av styrene og forvalterne om den ressursen et rådgivende utvalg kan være er nødvendig, både for å tilføre verdifulle innspill til forvaltningen samt sikring av bedre lokal forankring, medvirkning og eierskap til verneområdene. En mer aktiv bruk av utvalgene til å diskutere prioriteringer og rammer for skjønnsutøvelse i forvaltningsplaner og besøksstrategier vil også gjøre deltakelse i utvalgene mer interessant. Dette vil utvikle utvalgene fra kun å være en enveis informasjonskanal, som mange informanter i evalueringen påpeker, til å bli en mer aktiv del av forvaltningen. Evalueringen av styrer med parts- og grunneierrepresentasjon viser at en mer aktiv deltakelse fra disse gruppene kan gi en merverdi til bakgrunnen for styrets vedtak. Denne erfaringen bør kunne utnyttes gjennom de rådgivende utvalgene selv om en ikke kan legge opp til ordninger hvor enkeltsaker skal innom utvalgene i særlig grad. For å sikre mulighetene for deltakelse i utvalgene, spesielt fra frivillige organisasjoner, bør det også vurderes om utvalgsrepresentantene bør honoreres slik at ikke økonomi blir et hinder for å delta.

Andre forhold

Forholdet til Statsforvalteren

Ved etablering av nåværende ordning ble det bestemt at Fylkesmennene skulle være arbeidsgiver for forvalterne, men at forvalters tid skulle disponeres av styrene/styreleder. Alternativer kunne ha vært at styrene selv sto som arbeidsgiver, noe som ville krevd en helt annen administrativ ressurs samtidig som det ville åpne for større ulikhet og usikkerhet i ansettelsesforholdene for den enkelte forvalter. En ansettelse i en av kommunene kunne også vært en mulighet, men ville trolig også medført behov for en større administrativ ressurs og mindre enhetlig ansettelsesforhold.

Ansettelse hos statsforvalteren har medført enhetlige ansettelsesforhold, selv om vi ser at de økonomiske rammebetingelsene for forvalterne varierer. Forvalterne nyter også godt av det faglige fellesskapet og ressursene som finnes hos statsforvalteren, noe som er viktig for forvalterne. Dette er en ordning som har fungert bra selv om en ser noe ulik faglig og administrativ oppfølging av forvalterne fra statsforvalternes side. Det har vært en del utskifting av samt permisjoner hos forvaltere. Statsforvalteren vil da kunne sikre vikarer samt følge opp nyansettelser på en god måte og dermed bidra til kontinuitet og erfaringsoverføring. Det er viktig at statsforvalteren er bevisst på dette ansvaret slik at styrene er sikret den forvalterkapasitet de er tildelt uten unødig opphold. Evalueringen påpeker at det er et ønske om at både Statsforvalteren og Miljødirektoratet følger opp forvalterne enda bedre. Miljødirektoratet vil følge opp dette med hyppigere fagsamlinger hvor faglige oppdateringer, erfaringsdeling mellom forvaltere, juridiske problemstillinger og praktiske erfaringer fra naturoppsynet (SNO) kan være aktuelle tema. Direktoratet vil også videreføre ordningen med egne kontaktpersoner, både naturfaglig og juridisk, til hvert styre.

Forvalterne sitter på små kontorsteder adskilt fra statsforvalternes hovedkontorer. Dette krever en del egne tekniske løsninger for å fungere godt. Det er viktig at statsforvalternes fellesadministrasjon (STAF) er bevisst på dette og sørger for at de tekniske løsningene fungerer godt også på slike steder. Når forvalterne er ansatt hos statsforvalterne, vil de i dag få en mailadresse som indikerer ansettelsesforholdet (nn@statsforvalteren.no). Statsforvalteren administrerer også arkivtjenester for styrene og postadressen til styrene og forvalterne blir dermed postadressen til aktuell statsforvalter. Dette skaper en viss misnøye hos styrene og samarbeidsparter og kan bidra til unødig forvirring og uklare signaler om styrenes og forvalternes myndighet og tilhørighet. Dette bør teknisk være enkelt å endre på, og det finnes

noen konkrete forslag til mulige løsninger. Dette burde være en oppgave som STAF burde kunne bidra til. Miljødirektoratet vil følge opp dette punktet.

Ved etablering av forvaltningsordningen ble det lagt opp til at det skulle bygges opp robuste forvaltningsknutepunkt lokalt hvor forvalterne skulle sitte i et kontorfellesskap med andre som jobbet med utmarksrelaterte oppgaver, f.eks. nasjonalparksentre, fjellstyrer og SNO. Eksempler på denne type forvaltningsknutepunkt er Lom, Røros, Hjerkin og Saltdal. Lokalpolitiske ønsker medførte imidlertid at flere forvaltere ble mer spredt enn det som var intensjonen og dermed sitter på kontorer uten det ønskede fagmiljøet rundt seg. Miljødirektoratet vil vurdere om lokaliseringssted kan være medvirkende årsak til en viss utilfredshet og turnover hos noen forvaltere og eventuelt ta dette opp med aktuelle styrer med tanke på hvordan eksisterende knutepunkt kan styrkes.

Kunnskapsgrunnlag for forvaltningen

Evalueringen av forvaltningsordningen påpeker behovet for økt kunnskap som grunnlag for en god kunnskapsbasert forvaltning. Dette gjelder generelt kunnskap om verneverdiene i området, men det understrekes også at det er viktig å få bedre kunnskap både om sumeffekter av bruk, tålegrenser samt en bedre samlet oversikt over de dispensasjonene som gis, både til byggevirksomhet og andre inngrep samt den økende motorferdselen, både på snødekt mark og barmark. Utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner og besøksstrategier vil også kreve denne type kunnskapsinnhenting. Det vil også være nødvendig framover å få bedre oversikter over etterlevelsen av disse planene. Oppsyn og overvåkning bør derfor styrkes og det bør utvikles et eget overvåkningsprogram for de store verneområdene.

Statens naturoppsyn

Behovet for SNO sin tilstedeværelse for å drive naturoppsyn og å gjennomføre tiltak berøres flere steder i evalueringsrapporten. Miljødirektoratet deler oppfatningen av at SNO sin rolle som nasjonalt ansvarlig oppsynsmyndighet for verneområder er svært viktig, og erfarer at behovet for tilstedeværelse både har økt og endret karakter i løpet av den tiden forvaltningsordningen har eksistert. Noen årsaker til dette er at:

- En stor andel av verneområdene opplever økt bruk og nye bruksformer som medfører økt press på verneverdiene. Dette medfører økt behov for oppfølging av ulovligheter og informasjon
- Stort behov for tiltak i form av tilrettelegging, skjøtsel, restaurering og overvåking for å ivareta verneformålet, utfordrer og underbygger behovet for SNO som kompetansemiljø for slike tiltak
- SNO har kunnskap om naturtilstand, bruksmønster over tid, samt skjøtselshistorikk, som forvaltningsmyndigheten drar nytte av. SNO erfarer at man på den måten blir en viktig kontinuitetsbærer i et system der medlemmer i styrene og til dels forvaltere jevnlig skiftes ut.

SNO sin kapasitet til å følge opp de store verneområdene søkes dekket opp av eget personell og gjennom tjenestekjøp fra blant andre Statskog Fjelltjenesten, fjelloppsyn, med flere. I de første årene etter etablering av SNO var samtlige av oppsynsstillingene i SNO knyttet til nasjonalparker og andre store verneområder. I forbindelse med gjennomføringen av nasjonalparkplanen (St.meld. nr. 62 (1991-1992)) ble det de første årene i tillegg etablert flere nye oppsynsstillinger

ved opprettelse av nye verneområder. Denne praksisen opphørte etter hvert og det har i den siste 10-årsperioden kun blitt opprettet en slik stilling, tilknyttet Lofotodden nasjonalpark.

SNO har i samme perioden fått mange nye oppsynstillinger og nye typer oppdrag knyttet til rowilt, kystoppsyn, villreinoppdrag mv., og hele korpset har med dette blitt mer multifunksjonelt, som igjen gir stordriftsfordeler og synergieffekter for aktiviteten. Kapasiteten i SNO har imidlertid ikke økt i tilstrekkelig grad til å kunne følge opp den store økningen i antall verneområder (store og små) og dermed det økte behovet for oppsyn og gjennomføring av bestilte forvaltningstiltak. Denne utviklingen nevnes i evalueringsrapporten, og en økning i antall oppsynstillinger vil være nødvendig for å kunne dekke dagens og fremtidens behov.

Miljødirektoratet mener SNO gjennom det nasjonale oppsynsansvaret, miljø- og lokalkunnskap og som kontinuitetsbærer, har en særlig viktig funksjon i store verneområder hvor de forvaltningsmessige utfordringene kan være svært mangfoldige og utfordrende, og hvor forvaltningsordningen medfører stadige utskiftninger av styremedlemmer og forvaltere. Disse aspektene er derfor viktig å se i sammenheng i den videre oppfølgingen av evalueringen av forvaltningsordningen.

Veiledere og veiledning

Miljødirektoratet har utarbeidet en rekke veiledere for arbeidet i nasjonalpark- og verneområdestyrene:

- Forvaltning av verneforskrifter
- Strategi for bruk av tiltaksmidler
- Besøksforvaltning
- Norges nasjonalparker - designmanual
- Sårbarhetsvurdering
- Forvaltningsplaner på nett

Miljødirektoratet vil oppdatere disse ved behov. Miljødirektoratet vil også bidra til at forvaltningsplaner inkludert besøksstrategier blir utarbeidet og revidert som et grunnlag for mer enhetlig forvaltning og en tilrettelegging for bruk som ikke går utover verneverdiene.

Miljødirektoratet vil også videreføre veiledning og informasjon gjennom ulike etablerte kanaler, både direkte dialog med styrer og forvaltere og gjennom felles ordninger som nasjonalparkkonferansene og forvaltersamlinger.

Mer ressurser til forvaltning og tiltak

Oppbygging av forvaltningsordningen har bidratt til 62 nye statlige forvalterstillinger lokalisert lokalt i kommuner rundt de store verneområdene. Statsforvalterne, som arbeidsgiver og ansvarlig for lønns- og driftsutgifter til forvalterne, er tilført ca. 1 mill. kr i økte rammeoverføringer pr stilling. Drift av de 48 nasjonalpark- og verneområdestyrene koster ca. 15 mill. kr pr år. Som tidligere nevnt har økt fokus på en mer aktiv forvaltning i form av besøksforvaltning m.m. krevd en økt innsats fra forvaltningsapparatet, et behov som imidlertid er uavhengig av forvaltningsordningen. Saksforberedelse til styrebehandling krever imidlertid en betydelig ekstrainsats i forhold til hva som hadde vært nødvendig dersom statsforvalteren skulle behandlet sakene selv etter gammel forvaltningsordning. Forvaltningsordningen har dermed krevd en betydelig økning i tildelte ressurser sammenlignet med en ren statlig forvaltning.

Tiltaksmidlene til skjøtsel, vedlikehold, kanalisering, tilrettelegging, informasjon og andre tiltak har økt betydelig etter at den nye forvaltningsordningen ble innført. Det er derfor tilført betydelige ressurser til forvaltning av nasjonalparkene og andre store verneområder. Økt behov for skjøtsel og kanalisering samt oppfølging av besøksstrategier tilsier at disse behovene fortsatt vil være økende i årene som kommer. Det samme gjelder midler til nødvendig kunnskapsinnhenting av ny og oppdatert kunnskap som grunnlag for en bedre målrettet og kunnskapsbasert forvaltning. Søknadsmengden fra styrene ligger i dag på det dobbelte av tilgjengelige ressurser på aktuell budsjettpost og antas å ville øke ytterligere etter hvert som besøksstrategiene for styrene blir vedtatt. Dette er behov som er uavhengige av forvaltningsordning.

I evalueringsrapporten er det likevel mange henvisninger til at ressursene er ulikt fordelt. Miljødirektoratet vil også påpeke dette. Noen forvaltere/styrer har en så stor arbeidsbyrde, både grunnet stor saksmengde og/eller høyt besøkstrykk, at det går ut over langsiktig og målrettet planlegging gjennom utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Selv om det kan synes som at kapasiteten er god flere steder, finnes det flere styrer/forvaltere hvor det klart er behov for økt kapasitet.

Utfra egne vurderinger samt den samlede arbeidsbelastning som framgår fra evalueringsrapportene synes det som at det iallfall kunne vært behov for 5-10 forvaltere til, bl.a. til sekretariatene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Blåfjella-Skjækerfjella/Lierne, Midtre Nordland, Rondane-Dovre, Raet, Færder og Ytre Hvaler.

Det er et uttrykt politisk ønske å stimulere til mer lokal verdiskaping, næringsutvikling, levedyktige bedrifter og helårlige arbeidsplasser med grunnlag i verneområdene og merkevaren Norges nasjonalparker. Verdiskapingsprogrammet "Naturarven som verdiskaper" viste at det ligger gode muligheter for økt verdiskaping i tilknytning til verneområder. Evalueringsrapporten viser at nasjonalpark- og verneområdestyrene også er opptatt av dette. Budsjettposten som gir muligheter for stimulerings- og innovasjonsmidler til denne type virksomhet har imidlertid blitt kraftig redusert siden 2019.

Dersom det er ønskelig kan direktoratet gi en presentasjon og utdypende gjennomgang av rapportene og av våre anbefalinger.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Styresak

ST 22/2021 Vedtak i delegerte saker i perioden 20.05. - 23.08.21

Arkivsaksnr: 2021/232-0

Saksbehandler: Marit Sophie Berger

Dato: 23.08.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	22/2021	01.09.2021

Vedtak i delegerte saker i perioden 20.05. - 23.08.21

Vedlegg

1 Kopi av vedtak i delegerte saker i perioden 20.05. - 23.08.21

Forvalters innstilling

Saken tas til orientering

Saksopplysninger

I vedtektene for nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan åpnes det for at kurante ferdselsaker kan delegeres til nasjonalparkforvalteren. Slik delegasjon ble gitt av nasjonalparkstyret i sak 5/2016.

Vedlegg :

Kopi av delegerte vedtak i perioden 20.05.- 23.05.2021

DS 19/2021 Arkivsak: 2021/5684-0 432.3

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Gunnar, Anne-Grethe, Marit og Mona Møllenus tillatelse til bruk av snøscooter fra Møllenus til Møllenusvollen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkår:

- 1. Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer pr. sesong i vintersesongene 2021/22, 22/23, 23/24 og 24/25 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.*
- 2. Det forutsettes at traseen beskrevet på kart i saken benyttes ved transportene.*
- 3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter (jfr. vedlegg). Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2025.*
- 4. Siste kjøredag om våren er 2.mai.*
- 5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre. Godkjent leiekjører kan benyttes.*
- 6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.*
- 7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark. Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves.

Transport av store mengder ved eller materialer kan gjøres ved å kjøre flere turer i løpet av en dag. En slik kjøredag for ved eller materialer regnes da som en kjøretur. Det må fremgå av kjøreboken at dette er en slik kjøredag.

DS 20/2021 Arkivsak: 2020/5581-0 432.2

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Fjellguiden Tydal v/Lars Østby Nilsen og Ketil Østby Nilsen tillatelse til transport av en traktorgraver i Sylan landskapsvernområde i Tydal kommune på disse vilkår:

- 1. Tillatelsen gjelder i forbindelse med anleggsarbeider på molo ved Essandsjøen nedenfor Storerikvollen.*
- 2. Tillatelsen gjelder for en tur/retur med traktorgraver i barmarksesongen 2021.*
- 3. Det forutsettes at veg og traktorveg benyttes som vist i kart i saken.*
- 4. Turen skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 01.12.2021.*
- 5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.*
- 6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv. Essand reinbeitedistrikt/Saanti sijte må kontaktes før gjennomføring av transporten.*
- 7. Av hensyn til hekke og yngletid bør transporten helst foregå etter 15.juli.*
- 8. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold verneforskriften §3 pkt f) der det heter at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til transport som er nødvendig i forbindelse med drift av turistanlegg.

Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves.

DS 21/2021 Arkivsak: 2021/6859-0 432.3

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Kari og Ivar Ellingsen tillatelse til bruk av snøscooter fra Flora til Gruvvollen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkår:

1. *Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer pr. sesong i vintersesongene 2021/22, 22/23, 23/24 og 24/25 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.*
2. *Det forutsettes at traseen beskrevet på kart i saken benyttes ved transportene.*
3. *Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter (jfr. vedlegg). Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2025.*
4. *Siste kjøredag om våren er 2.mai.*
5. *Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.*
6. *Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.*
7. *Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark. Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves.

Transport av store mengder ved eller materialer kan gjøres ved å kjøre flere turer i løpet av en dag. En slik kjøredag for ved eller materialer regnes da som en kjøretur. Det må fremgå av kjøreboken at dette er en slik kjøredag.

DS 22/2021 Arkivsak: 2021/8491-0 432.3

Vedtak:

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Gunnbjørg, Torbjørn og Ingvar Hårstad tillatelse til bruk av snøscooter til hytte ved Høystakken i Stråsjøen –Prestøyan naturreservat og Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune, på disse vilkår:

1. *Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer pr. sesong i vintersesongene 2021/22, 22/23, 23/24 og 24/25 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.*
2. *Det forutsettes at traseen beskrevet på kart i saken benyttes ved transportene.*
3. *Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter (jfr. vedlegg). Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2025.*
4. *Siste kjøredag om våren er 2.mai.*
5. *Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.*
6. *Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.*
7. *Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. For Stråsjøen-Prestøyan naturreservat er tillatelse gitt i medhold av § 48 i Naturmangfoldloven.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transportene for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Transport av store mengder ved eller materialer kan gjøres ved å kjøre flere turer i løpet av en dag. En slik kjøredag for ved eller materialer regnes da som en kjøretur. Det må fremgå av kjøreboken at dette er en slik kjøredag.

DS 23/2021 Arkivsak: 2021/4657-0 432.3

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen gir med dette Norsk institutt for naturforskning tillatelse til merking av registreringsruter og innsamling av planter for artsbestemmelse i forbindelse med det nasjonale overvåkningsprogrammet Arealrepresentativ naturovervåking, ANO.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Det skal benyttes aluminiumsrør på 5-10 cm som plasseres ned i bakken som beskrevet i søknaden.
2. Rørene skal fjernes av tiltakshaver når prosjektet er avsluttet.
3. Feltaktivitet bør foregå etter 15.juli.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48, og i henhold til vernevedtakets formålsparagraf for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

DS 24/2021 Arkivsak: 2021/7158-0 432.3

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir John Hårstad-Evjen tillatelse til bruk av snøscooter fra Øverbygda til Stormoen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkår:

1. *Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer pr. sesong i vintersesongene 2021/22, 22/23, 23/24 og 24/25 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.*
2. *Det forutsettes at traseen beskrevet på kart i saken benyttes ved transportene.*
3. *Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter (jfr. vedlegg). Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2025.*
4. *Siste kjøredag om våren er 2.mai.*
5. *Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.*
6. *Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.*
7. *Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark

Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves.

Transport av store mengder ved eller materialer kan gjøres ved å kjøre flere turer i løpet av en dag. En slik kjøredag for ved eller materialer regnes da som en kjøretur. Det må fremgå av kjøreboken at dette er en slik kjøredag.

DS 25/2021 Arkivsak: 2018/2984-0 432.3

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Jo Inge Hoem tillatelse til bruk av snøscooter fra Seljeåsen/Synnåsen til Stormoen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkår:

1. *Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer pr. sesong i vintersesongene 2021/22, 22/23, 23/24 og 24/25 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.*
2. *Det forutsettes at traseen beskrevet på kart i saken benyttes ved transportene.*

3. *Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter (jfr. vedlegg). Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2025.*
4. *Siste kjøredag om våren er 2.mai.*
5. *Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.*
6. *Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.*
7. *Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark

Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves.

Transport av store mengder ved eller materialer kan gjøres ved å kjøre flere turer i løpet av en dag. En slik kjøredag for ved eller materialer regnes da som en kjøretur. Det må fremgå av kjøreboken at dette er en slik kjøredag.

DS 19/2021 Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - tillatelse til transport med snøscooter til Møllenusvollen og naust ved Kroksjøen - Gunnar Møllenus

DS 20/2021 Sylan landskapsvernområde - gitt tillatelse til transport av traktorgraver i forbindelse med bygging av molo - Fjellguiden AS

DS 21/2021 Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til transport med snøscooter til Gruvvollen - Kari og Ivar Ellingsen

DS 22/2021 Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Stråsjøen-Prestøyan naturreservat - gitt tillatelse til transport med snøscooter til Høystakkbua - Ingvar Hårstad m.fl.

DS 23/2021 Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til merking av ANO-ruter og uttak av planter for artsbestemmelse - NINA

DS 24/2021 Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til transport med snøscooter til Stormoen - John Hårstad Evjen

DS 25/2021 Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til transport med snøscooter til Stormoen - Jo Inge Hoem

Styresak

ST 23/2021 Eventuelt